

„Státy, které nás roky mistrovaly, se teď diví.“ Pilíř Green Dealu v EU naráží na nečekaný odpor

- CZ24 News | 27. června 2023

EU: Mluví se o něm jako o jednom z pilířů Green Dealu, návrh nařízení o obnově přírodních ekosystémů však vyvolává ostrý odpor. A to i ze strany možná nečekaných států. Návrh, který má bojovat s úbytkem populace rostlin a živočichů či ochrana půdy, už odmítly dva výbory v Evropském parlamentu. Zásadní, opakované hlasování však normu čeká ve výboru pro životní prostředí. Podle kritiků jde o hrozbu pro evropské zemědělství i další odvětví. Naopak ministři životního prostředí unijních zemí záměr posvětili i přes odpor některých států.

Evropa se potýká s velkým úbytkem populace živočichů a rostlin. Zatímco ekologické či ochranné organizace mluví o milníku a za prosazení pravidel se možná paradoxně staví spolu s desítkami velkými byznysovými hráči, jako jsou společnosti IKEA, Nestlé či Unilever, nařízení vyvolalo ostré protesty ze strany zemědělců či dalších zasažených sektorů.

Z obav kvůli dopadům na zemědělce se tvrdě proti postavila nejsilnější lidovecká frakce (EPP), která usiluje rovnou o úplné zamítnutí této normy. A spolu s ní také frakce Evropských konzervativců a reformistů (ECR). „Mám z toho rozpornou pocity. Je tam na jednu stranu spousta užitečných věcí, na rozdíl od dekarbonizace, kde žádají velké oběti a nepřinese to v dohledné době vůbec žádné výsledky. Tady jsou některá opatření, která mohou přinést užitek v nějakém reálném čase. Na druhou stranu jsou tam snahy vlamovat se do kompetencí třeba územního plánování, což může být problematické z hlediska soukromého majetku. Vyjasněná není ani otázka financování,“ řekl deníku Echo24 europoslanec Alexandr Vondra (ODS), který je členem výboru pro životní prostředí.

„Státy si budou povinně dávat třeba nějaké představy kolem greeningu měst – to je podle mého soudu docela dobrá věc – ale když se to začne našívát na evropský ‚kabát‘, státy si určí nějaká čísla, která posbírají ve městech a obcích, pošlou komisi ke schválení a teď si představte, že se vymění vedení města, které to bude vidět trochu jinak. A ač bude mít demokratický mandát, bude na věky věkův zavázané legislativou,“ řekl Alexandr Vondra k možným problémům návrhu. Stejně tak je podle něj problém s nevyřešeným financováním, kdy se dělají rozhodnutí, která předurčují čerpání peněz z rozpočtu v budoucnosti, aniž by se vědělo, kolik to bude stát.

Kromě odporu v Evropském parlamentu se však k návrhu nepřilíš nadšeně staví i některé západní státy v Radě EU. „Je to taková legrační situace. Země, které nás po roky mistrovaly, proč jsme tak opatrní a negativní k rychlé dekarbonizaci, typově Nizozemsko, Dánsko na jedné straně, Švédsko, Finsko na druhé straně, se teď najednou diví. Protože pro ně je ta dekarbonizace výhodná a my na tom tratíme, protože se nám zdraží levné uhlí, plyn a podobně, oni mají naopak spoustu větru nebo vodních zdrojů a vydělají na tom. Jenže teď najednou došlo i na ně. Kde bude Holandsko, Dánsko obnovovat přírodu při té velké hustotě obyvatel a intenzivním zemědělství? Švédům začali najednou mluvit do lesnického hospodaření,“ dodal Alexandr Vondra s tím, že je tak míra odporu a rozdělení států jiné, než jak tomu bylo v minulých letech.

Nadpoloviční většina států sice v zásadě podpořila původní plán komise, doplnila jej však o řadu podmínek, které vycházely z požadavků jednotlivých zemí. Některé ze států včetně Německa či Česka prosadily do textu podmínku, že Brusel bude hledat finanční prostředky na obnovu přírodních

ekosystémů, pokud je členské státy budou potřebovat.

„Pro nás je zcela zásadní dohoda na finančních principech,“ řekl český ministr životního prostředí Petr Hladík. Komise by rok po začátku platnosti normy měla analyzovat finanční možnosti společných fondů a možnosti jejich využití pro obnovu přírody. Česko jinak patřilo k zemím usilujícím o dohodu, na rozdíl například od Nizozemska či dalších západoevropských států. Ty dávaly mimo jiné najevo obavu o budoucí stavbu větrných či solárních elektráren, které by mohly ohrozit část živočišných druhů. Výstavba a provoz zdrojů obnovitelné energie nakonec získala výjimku z požadavku na nezhoršování stavu přírodních druhů, který platí pro oblasti obnovovaných ekosystémů.

Podle výsledku nedávného hlasování v klíčovém parlamentním výboru pro životní prostředí jsou síly zastánců a odpůrců nových pravidel přibližně vyrovnané, k odmítnutí normy nedošlo o jediný hlas. Pokud v EP návrh projde, budou europoslanci vyjednávat se státy o jeho konečné podobě. Pokud ne, výrazně to sníží naději na jeho přijetí před volbami do Evropského parlamentu v příštím roce.

Podle [návrhu](#) Evropské komise z minulého roku by země unie měly do roku 2030 na pětinu svých suchozemských i vodních ploch zavést opatření pro obnovu přírodních ekosystémů. V zájmu ochrany vymírajících druhů i lidského zdraví by také zemědělci měli do konce desetiletí omezit využívání pesticidů na polovinu. Má jít o první celounijní pravidla k ochraně přírodních druhů a také zásadní část evropského Green Dealu.

Cílem nových opatření má být podle unijní exekutivy mimo jiné opětovné rozšíření ubývající populace včel, ochrana půdy a rozšíření rozmanitosti druhů na zemědělských plochách či posílení populace některých mořských živočichů. Unijní státy mají také zastavit úbytek zelených ploch ve městech či odstraňovat překážky na říčních tocích, aby jich do roku 2030 nejméně 25 000 kilometrů teklo zcela volně.

[ZDROJ](#)